

Daniel Kitaby — Segseninji San

Görüşleriň Ahyry we Başlangyjy: Ellen Waýtyň 1884-nji ýylda alan iň soňky açyk görnüşi we onuň ähmiýeti

Jeff Pippenger
2024-02-13

1884-nji ýylda Ellen Waýt soňky açyk görnüşini aldy. Ol Oregon ştatynyň Portland şäherinde berildi. Onuň ilkinji açyk görnüşü bolsa 1844-nji ýylda, Maine ştatynyň Portland şäherinde berildi. Isa hemişe bir zadyň soňuny onuň başlangyjy bilen görkezýär.

1844-nji ýylda wagtyň geçip gutarmagyndan kän wagt geçmänkä, maňa ilkinji görnüş berildi. Men Portlandda Mesihdäki eziz uýam, ýüregi meniňki bilen birleşen hanym Heýnsä myhmançylyga barypdym; başimizem, hemmämiz aýal, öý ojagynyň ybadat ýerinde ümsüm dyza çöküp durduk. Biz doga edýän mahalymyz, Hudaýyň güýji meniň üstüme öň hiç wagt duýmadyk derejede geldi.

Maňa ähli tarapdan ýagtylygyň gurşap alýan ýaly bolup görünýärdi, men bolsa ýer ýüzünden gitdigiçe has ýokary galýan ýalydym. Dünýäde advent halkyny gözlemek üçin yzyna öwrüldim, emma olary tapyp bilmedim; şol wagt bir ses maňa: “Ýene seret, hem-de biraz has ýokary seret” diýdi. Şonda men gözlerimi ýokary galdyrdym we dünýäniň üstünden belende galdyrylyp goýlan göni hem dar bir ýoly gördüm. Advent halky şol ýolda ýoluň aňyrsyndaky ujunda ýerleşýän şäher tarapa barýardy. Ýoluň başynda olaryň yz tarapynda ýalkym saçýan bir ýagtylyk goýlupdy; bir perişde maňa onuň “gijeki ýarym çagyryşy”dygyny aýtdy. [MATTA 25:6-A SEREDİŇ.] Bu ýagtylyk bütin ýol boýunça şöhle saçyp, olaryň büdremezligi üçin aýaklaryna ýagtylyk berýärdi.

“Eger olar özlerinden öňde bolup, olary şähre tarap alyp barýan Isany gözleriniň önünden aýyrman seredip dursalar, aman bolardylar. Emma az salymdan käbirleri ýadadylar we şäheriň juda uzakdygyny aýdyp, oňa mundan öň gireris öýdüp garaşandyklaryny beýan etdiler. Şonda Isa Öz şöhratly sag elini galdyryp, olary ruhlandyrdy; Onuň golundan bir nur çykyp, advent toparynyň üstünden tolkun atyp geçerdí, olar hem: “Alleluia!” diýip gygyrardylar. Beýlekiler bolsa howlukmaçlyk bilen özleriniň yzyndaky nury inkär edip, olary beýle uzaklara çenli alyp çykanuň Hudaý dældigini aýtdylar. Olaryň yzyndaky nur öçdi-de, aýaklary bütinleý garaňkylykda galdy; olar büräp, nyşandan hem-de Isadan gözlerini ýitirdiler we ýoluň gyrasyndan aşakdaky garaňky hem-de pis dünýäniň içine ýykyldylar.” Christian Experience and Teachings of Ellen G. White, 57.

Ellen Waýtyň agtygy Artur L. Waýt tarapyndan ýazylan alty jiltlik terjimehalda ol Jon Lafboronyň 1893-nji ýyldaky Baş Konferensiýa mejlisinde aýdan bir beýannamasyny beýan edýär.

„Loughborough dokuz yıl sonra Baş Konferans oturumunda bir konuşma yaparken şöyle dedi: „Kızkardeş White’ı görümde yaklaşık elli kez gördüm. İlk kez yaklaşık kırk yıl önceydi.... Onun son açık görüşü 1884 yılında, Oregon, Portland’daki kamp alanında oldu.” Ellen White Biography, cilt 3, 256.

Ol heniz 1884-nji ýyldan soň hem düýşleri we görnüşleri görmeli boljakdy, ýöne köpçüligiň önünde bolan görnüşler hut başlanan wagtyndan kyrk ýyl soň takyk tamamlandy, hem-de başlangyçdaky we soňky aýyk görnüşleriň ikisi-de Portland atly şäherlerde boldy. Birinji şäher Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň gündogar kenarynda ýerleşýärdi, soňky şäher bolsa günbatar kenarynda ýerleşýärdi. Käbirleri bu hakykaty adamzadyň ýöne bir tötänden gabat gelmegi hökmünde düşündirmek isläp bilerler, beýlekiler bolsa aýyk görnüşleriň maksadynyň ýerine ýetirilendigini, şonuň üçin Rebbiň olary kyrk ýyldan soň bes edendigini öňe sürüp bilerler.

Hakyky sebäp, Millerçi hereketine berlen pygamberlik peşgeşine garşy boýun egmezligiň we pitneçiliginiň barha artýandygydyr.

“Oklende gelensoň, men Battle-Krikdäki ýagdaýyň nähilidigini çuň duýup, agyr ýüklendim; özüm bolsa ejizdim, size kömek etmäge güýjüm ýetmeýärdi. Imansyzlygyň hamyrmaýasynyň işläp durandygyny bilýärdim. Hudaýyň Sözüniň aç-açan buýruklaryny äsgermezlik edenler, ol Söze üns bermäge çagyryan şaýatlyklary hem äsgermezlik edýärdiler. Geçen gyş Hildsburgda bolanymda, men köp doga edýärdim we gaýgy hem hasrat astyndadym. Emma bir gezek doga edip durkam, Reb garaňkylygy serpikdirdi, we otagy uly bir ýagtylyk doldurdy. Hudaýyň bir perişdesi meniň ýanymda durdy, we men edil Battle-Krikde ýaly boldum. Men siziň geňeşleriňiziň içinde boldum; aýdylan sözleri eşitdim, Hudaý islese, meniň ýadymdan ebedilik pozulmagyny isleýän zatlary gördüm we eşitdim. Janym şeýle ýaralandy welin, näme etjegimi ýa näme diýjegimi bilmedim. Käbir zatlary aýdyp bilmeýärim. Maňa bu barada hiç kime bildirmezlik tabşyryldy, çünki heniz köp zatlar ýüze çykmalady.”

Maňa özüme berlen nury ýygnap, onuň şöhleleriniň Hudaýyň halkyna saçylmagyna ýol bermek tabşyryldy. Men muny gazetlerdäki makalalarda edip geldim. Men birnäçe aýlap irden tas her gün sagat üçde turup, Battle Creekde maňa soňky iki güwälik berlenden soň ýazylan dürli maglumatlary ýygnadym. Men bu zatlary ýazyp taýýarlady-da, size ugratmaga howlukdym; emma özüme degişli derejede ideg etmegi ünsden düşüripdirin, munuň netijesinde bolsa yüküň astynda ysgyndan düşdüm; ýazgylarymyň hemmesi General Conference-da size ýetip biljek derejede gutarnykly bolmady.

“Yene-de doga edýäpkäm, Reb Özüni aýan etdi. Men ýene bir gezek Battle Creekde boldum. Men köp öýlerde boldum we siziň stollaryňyzyň daşynda aýdan sözleriňizi eşitdim. Jikme-jiklikleri häzir aýtmaga maňa rugsat yok. Men olaryň agzalmagyna hiç wagt çagyrylmazlygymy umyt edýärim. Şeýle hem meniň örän täsirli birnäçe düýşüm boldy.

“Hudaýyň sesi hökmünde haýsy sesi ykrar edersiňiz? Ýalňyşlyklaryňyzy düzetmek we size öz ýoluňyzy bolşy ýaly görkezmek üçin Rebbiň ätiýaçda nähili güýji bardyr? Ybadathanada işlemek üçin nähili güýji bardyr? Eger siz näbelliligiň her bir kölegesiniň we şübhanıň her bir mümkinçiliginiň aýrylmagyna çenli ynanmakdan yüz öwürseňiz, hiç wagt ynanmarsyňyz. Kämil bilşi talap edýän şübhe hiç haçan imana boýun bolmaz. Iman subuta daýanýar, görkezmä däl. Reb bizden, daş-töweregimizde bizi ters bir ýoly tutmaga höweslendirýän başga sesler bar wagty, borjuň sesine boýun bolmagymyzy talap edýär. Hudaýdan gepleýän sesi tapawutlandyrmak bizden çynlakaý üns talap edýär. Biz meýli ret etmeli we ony ýeňmeli, hem-de wyždanyň sesine çekeleşiksiz we eglişiksiz boýun bolmaly; ýogsam onuň ündewleri kesiler-de, erk we içki höwes höküm sürer. Rebbiň sözi, Onuň Ruhuna garşy durmadyk,

diñlemezlige we boýun bolmazlyga karar etmedik biziñ hemmämize gelýär. Bu ses duýduryşlarda, maslahatlarda, käýinjelerde eşidilýär. Bu, Rebbiñ Öz halkyna iberyän nur habarydyr. Eger biz has gaty çagyryşlara ýa-da has gowy mümkinçiliklere garaşsak, nur bizden alnyp bilinýär we biz garaňkylykda galdyrylarys.” Testimonies, volume 5, 68.

Waýt uýa garşy, ýagny pygamber aýal hökmünde onuň gullugyna garşy dowam edýän pitne ýüze çyksa, “nuryň yzyna alynyp bilinjekdigini” we Laodikeýa Adventizminiň “garaňkylykda galdyryljakdygyny” kesgitleýdi. 1915-nji ýylda nur yzyna alyndy. Hudaý islän wagtynda pygamberi ýa-da pygamber aýaly galdyrmaga doly ukyplydy we häzir hem doly ukyplydyr. Ol Eliýadan soň Elishaňy galdyrdy, emma 1915-nji ýyldan soň diri pygamber galdyrylmady, çünki Reb “nury yzyna alypdy.”

Uýat Waýtyň düýşleri we görnüşleri barada aýdylanda, üç döwür bardy. Birinji, kyrk ýyllyk döwürde, görnüşler köpçüligiň önünde berilýärdi; munuň maksady, görnüşler bolan mahaly şol ýerde gatnaşan adamlaryň aňynda bu peşgeşi berkidmek bilen baglydy. Soňra 1884-nji ýyldan onuň 1915-nji ýylda aradan çykýança, Hudaýyň halkynyň ruhy taýdan kemala gelmegi üçin henizem berilýän görnüşler we düýşler hususy ýagdaýda berildi. Üçünji döwür 1915-nji ýylda başlandy we Laodikiýa Adventizminiň dönüklük garaňkylygynda bolandygyny görkezýän subutnamany üpjün etdi.

Gadymy Ysraýyl häzirki Ysraýyly suratlandyryýar, we Eli hem-de onuň iki ogly Hofni bilen Finehas arkaly beýan edilýän aýyk-aýdyň pitne döwründe “aýyk görnüş ýokdy.” Munuň sebäbi olaryň juda gödek boýun egmezligi we pitneçiligidi. Hudaý üýtgemeyär.

Eli öýüne ýene bir duýduryş berilmelidi. Hudaý baş ruhany hem-de onuň ogullary bilen aragatnaşyk edip bilmeýärdi; olaryň günäleri galyň bulut kimin Onuň Mukaddes Ruhunyň huzuryňy bökdäpdi. Emma erbetligiň arasynda oglanjygy Samuel asmana wepaly bolup galdy, hem-de Eli öýüne garşy çykarylan höküm habary Samuelyň Ähliň Beýiginiň pygamberi hökmündäki wezipesi boldy.

“Şol günlerde Rebbiñ sözi seýrekdi; aýan görnüş ýokdy. Şol wagtda, Eli öz ýerinde ýatyrka, onuň gözleri garaňkyrap başlap, görüp bilmez hala gelende; we Rebbiñ ybadathanasynda, Hudaýyň sandygy bolan ýerde, Hudaýyň çyrasy sönmezden öň, Şamuwel hem ýatmaga ýatyrkady; şonda Reb Şamuweli çagyrdy.’ Çaga ol sesi Eliniň sesi diýip çaklap, ruhanynyň düşeginiň ýanyna howlukmaç baryp: ‘Ine, men; çünki meni çagyrdyň’ diýdi. Jogap şeýle boldy: ‘Men çagyrmadym, oglum; ýene ýat.’ Şamuwel üç gezek çagyryldy, we ol hem üç gezek edil şonuň ýaly jogap berdi. Şondan soň Eli bu syrly çagyryşyň Hudaýyň sesi bolandygyna ynandy. Reb Öz saýlan hyzmatkäriniň, ak saçly gojanyň, ýanyndan geçip, bir çaga bilen gepleşipdi. Munuň özi Elä we onuň öýüne aýy, emma doly laýyk käýinçdi.” Patriarchs and Prophets, 581.

Eliniň öýüniň ýüz dönderijiliginde aýyk görnüş ýokdy, çünki şol günlerde Rebbiñ Sözi “gymmatly”dy. “Gymmatly” diýip terjime edilen ýewreý sözi “seýrek” diýmegi aňladýar. 1844-nji ýyldan 1884-nji ýyla çenli Laodikiýaly Adventizm üçin berlen “aýyk görnüşler” bardy. Bu ýagdaý ilki Filadelfiýaly Millerit hereketiniň taryhynda berkarar edildi, hem-de 1856-njy ýylda

Filadelfiýaly hereketiň Laodikiýaly herekete geçendigi kesgitlenip başlandy, emma aýyk görnüşler dowam etdi, çünki Hudaý sabyrly we rehimlidir.

Soňra 1863-nji ýylda düýpli hakykatlara garşy pitne başlandy, emma “aýyk görnüşler” 1884-nji ýylda çenli dowam etdi. Soňra bir üýtgeşiklik bolup geçdi. Hezekieliň sekizinji babynda dört ýigrenji zat tebigaty boýunça barha güýçlenýän görnüşde görkezilýär. 1884-nji ýyl birinji nesliň tas tamamlanmagyny we ikinji nesliň başlangyjyny aňladýar. Advent taryhy 1881-nji ýylda, soň bolsa 1882-nji ýylda pitnaniň iki möhüm güýçlenmesiniň bolup geçendigini resminamalaşdyrýar.

1881-nji ýylda Baş konferensiýanyň prezidenti (Jorj Batler) birnäçe makala ýazyp, olary Review and Herald neşirinde çap etdirdi; şol makalalarda ol Mukaddes Kitabyň käbir bölümleriniň beýleki bölümlerden has ylhamlandyrylandygyny öňe sürdi, hatda makalalarynyň ahyryna çenli gelip, ol Mukaddes Kitabyň ylhamlandyrylmandyk bölekleriniň hem bardygyny anyk görkezdi. Munuň yzysüre, 1882-nji ýylda neşirýat işiniň ýolbaşçysy, şol döwürde bolsa bilim işiniň hem ýolbaşçysy bolan Uriýa Smit, hanym Waýta geljek baradaky önünden aýdyşlar ýa-da geçmişdäki mukaddes taryh görkezilende, onuň sözleriniň ylhamlandyrylandygyny öwredip başlady; emma ol ýygnak agzalarynyň şahsy kemçiliklerini görkezende, munuň diňe onuň adamçylyk pikiri bolandygyny öňe sürdi.

1881-nji ýylda Şeýtan tarapyndan, ybadathananyň prezidentiniň üsti bilen, King James Injiline berlen ygtyýara garşy aýyk hüjüm başlandy; soňra indiki ýylda bilim we neşir işleriniň ýolbaşçysy tarapyndan Pygamberlik Ruhunyň ygtyýaryna garşy soňa meňzeş bir hüjüm edildi. 1884-nji ýyldan başlap, şaýatlyk şol günlerde aýyk görnüşiniň bolmandygyny aýdýar. 1863-nji ýyldan 1881-nji ýylda çenli pitne Bibliýany we Pygamberlik Ruhuny hem öz içine alar ýaly güýçlenipdi, we indi ol diňe esaslaryň ret edilmegini aňlatmaýardy.

Ezekieliň sekizinji babynda şekillendirilen dört ýigrençlik Ýerusalimiň ýolbaşçylygyny aňladýan ýaşuly adamlar tarapyndan amala aşyrylýar; bu ýolbaşçylyk 1863-nji ýylda Laodikeýa Adventizmi hökmünde kanuny ýygnak gurluşy bolup başlapdy. Şol wagtda Review and Herald neşirinde käbir taryhçylaryň awtorlygyny Jeýms Waýta degişli hasaplaýan bir makala çap edildi, emma makalanyň resminamalaşdyrylyşy onuň hakyky awtorynyň has dogrusy Uriýa Smitdigiň görkezýär. Her näme-de bolsa, Ýerihony täzedan gurmaga garşy nälet Jeýms Waýt tarapyndan aç-açan ýerine ýetirildi, galp 1863 çyzgysyny döreden adam bolsa Uriýa Smitdi. 1881-nji ýylda gelnende, General Konferensiýanyň prezidenti Review and Herald neşirinde Injiliň doly ygtyýaryna garşy çykýan makalalary ýerleşdirýärdi, soňra indiki ýylda Uriýa Smit Pygamberlik Ruhunyň ygtyýaryna garşy hüjüme başlady.

Goragçylar bolmalydy hasaplanylýan gadymy adamlar, Milleriň düşünde görkezilen we Habakugyň iki tagtasynda şekillendirilen binýatlaýyn hakykatlara garşy hüjüm bilen başlan aýyk hüjüme ýolbaşçylyk edýärdiler. Şondan soň olar Mukaddes Kitabyň we Pygamberlik Ruhunyň iki şaýadyna hüjüm etmäge başladylar. Şol bir döwürde (1880-nji ýyllaryň başynda), saglyk işiniň ýolbaşçysy Jon H. Kellogg panteizmiň ruhçulygyny ýygnagyň ýolbaşçylygyna girizip başlady. 1881-nji ýylda Jeýms Waýt aradan çykdy, we Waýt uýam ýygnagyň bilim, saglyk we syýasy gurluşynyň ýolbaşçylarynyň günsaýyn güýçlenýän pitnesiniň ortasyndady.

1856-njy ýylda gelip ýeten habar, ýagny “ýedi wagt” baradaky artdyrylan nur, şeýle hem Laodikeýa berlen habar ret edildi, we Reb şol habaryň hut özüni 1888-nji ýylda Minneapolisdäki Baş Konferensiýada, ýaşuly Jones bilen Waggoneriň üsti bilen ýetirilen habar arkaly gaýtadan bermek isledi. Olaryň habary täze habar däl, we olaryň habaryna garşy duranlara Uýam Waýt ýüzlenende, ol şol pitneçileriň Jones bilen Waggoneriň habaryna garşy duruşlaryny köne serhet belliklerini, ýagny şol bir wagtyň özünde köne binýatlary goramak baradaky jogapkärçilikleriniň beýany hasaplaýandyklaryny görkezdi. Olaryň pitnesi 1888-nji ýyla gelnende, binýatlaryň nämedigine indi düşünmeýändiklerini ýüze çykardy; ýagny binýatlyk hakykatlaryň Mesihini dogrulygyny aňladýandygy görünýärdi. Serhet bellikleriniň we William Milleriň düzgünleriniň çäginde ol şeýle diýdi:

Biz özümüz üçin nämäniň Hristianlygy emele getirýändigini, hakykatyň nämedigini, kabul eden imanymyzyň nämedigini, Mukaddes Kitabyň kadalarynyň — bize iň ýokary ygtyýardan berlen kadalaryň — nämedigini bilmelidiris. Köp adamlar öz imanlaryny esaslandyrmaga sebäp boljak delilsiz, meseläniň hakykaty barada ýeterlik subutsyz ynanýarlar. Eger olaryň öňünden döreden öz pikirlerine laýyk gelýän bir pikir öňe sürülse, ony kabul etmäge doly taýyndyrlar. Olar sebäpten netijä çenli pikir ýöretmeýärler, olaryň imanynyň hakyky binýady ýokdur, we synag wagtynda özleriniň gumuň üstünde bina edendigini bilerler.

“Öz häzirki Mukaddes Ýazgylary baradaky kem-käsje, kämil däl bilimine kanagat edip, muny halas bolmagy üçin ýeterlik hasap edýän adam ölümçül bir aldawa daýanýandyr. Köp adamlar ýalňyşlygy saýgaryp bilmek we hakykat hökmünde öňe sürülen ähli döp-dessury hem-de yrymlary ýazgaryp bilmek üçin, Mukaddes Ýazgylardan doly ýaraglanmandyrlar. Şeýtan Mesihini Hoş Habarynyň sadalygyny bozmak üçin, Hudaýa ybadat etmäniň içine öz pikirlerini girizdi. Häzirki hakykata ynanýandygyny aýdýanlaryň köpüsi bir wagtlar mukaddeslere tabşyrylan imany nämä düzýändigini bilmeýär — içiňizdäki Mesih, şöhratyň umydy. Olar köne serhet belgilerini goraýandyklaryny pikir edýärler, emma olar mylaýym we biparh. Söýginiň we imanyň hakyky güýjüni öz tejribelerine siňdirmegiň hem-de oňa eýe bolmagyň nämedigini bilmeýärler. Olar Mukaddes Kitaby çuňňur öwrenýän adamlar däl, eýsem ýalta we ünsdörlär. Haçan-da Mukaddes Ýazgylaryň aýatlary babatda pikir ayrlyklary ýüze çyksa, maksatly öwrenmedik we nämä ynanýandygy barada berk karara gelmedik adamlar hakykatdan ýüz öwürýärler. Biz hemmeleriň üstünde ylahy hakykaty yhlas bilen derňäp-barlamagyň zerurdygyny nygtamalydyrys, şonuň üçin olar hakykatyň hakykatdan-da nämedigini bilsinler. Käbirleri öz ýagdaýyndan kanagat tapyp, özlerinde işe has uly yhlas, Hudaýa we Mesihini olar üçin öläň janlaryna has gyzgyn söýgi ýok bolsa-da, özlerini uly bilimli hasap edýärler; edil Hudaýy asla tanamadyk ýaly. Olar Mukaddes Kitaby öz janlaryna onuň süňk ýiligini we ýaglylygyny siňdirmek üçin okamaýarlar. Olar muny Hudaýyň özlerine gepleýän sesi diýip duýmaýarlar. Emma halas boluş ýoluna düşünmek isleseň, eger dogrulyk Gününiň şöhlelerini görmek isleseň, onda biz Mukaddes Ýazgylary maksatly öwrenmelidiris, çünki Mukaddes Kitabyň wadalary we pygamberlikleri gudratly halas ediş meýilnamasynyň üstüne şöhratyň aýdyň şöhlelerini saçýar, emma bu beýik hakykatlar düşnükli görnüşde doly idrak edilmeýär.” The 1888 Materials, 403.

Bu beýanat onuň 1888-nji ýyldaky şaýatlygyndan alnypdyr, we ol gozgalaňçylaryň, özleri muny bilmeseler-de, gum üstünde binýat gurýandyklaryny görkezýär. Ol şeýle diýýär: “Häzirki hakykata

ynanýandyklaryny aýdýanlaryň köpüsi, mukaddeslere bir gezek tabşyrylan imanyň nämeden ybaratdygyny bilenok—sizdäki Mesih, şöhratyň umydy. Olar köne serhet belgilerini goraýandyklaryny pikir edýärler, emma olar ýylmanak we biparh.” Ol olary henizem Laodikiýa ýagdaýynda hökmünde görkezýär, çünki olar “ýylmanakdyr.” Şeýle hem ol “mukaddeslere bir gezek tabşyrylan imany—sizdäki Mesih, şöhratyň umydy” diýip kesgitleýär. Mesih Ebedilik Gaýasydyr, we Ebedilik Gaýasy hökmünde Ol Milleriň düýşündäki gymmatbaha daşlary aňladýar.

“Duýduryş geldi: 1842, 1843 we 1844-nji ýyllardaky habar gelen wagtyndan bäri biz gurup gelýän imanyň binýadyny sarsdyrjak hiç bir zadyň aralaşmagyna ýol berilmeli däldir. Men bu habaryň içindedim, şondan bäri hem Hudaýyň bize beren nuruna wepaly bolup, dünýäniň önünde durup gelýärim. Biz günsaýyn yhlasly doga bilen Rebbe ýüz tutup, nur gözlänimizde, aýaklarymyzyň goýlan binýadyndan aýagymyzy aýyrmagy niýet etmeýäris. Siz meniň Hudaýyň maňa beren nurundan ýüz dönderip biljekdigimi pikir edýärsiňizmi? Ol Ebedilik Gaýasy ýaly bolmalydyr. Berlen wagtyndan bäri ol maňa ýol görkeziji bolup gelýär.” Review and Herald, 1903-nji ýylyň 14-nji apreli.

Ol gozgalaňçylaryň, ýagny Ezeýiliň gadymy adamlarynyň möhüm bir hakykatyny şeýle diýmek bilen açyp görkezýär: “Olar sebäpten netijä çenli pikir ýöretmeýärler.” Erbetler sebäpten netijä çenli pikir ýöretmäge ukypsyzdyrlar ýa-da muny etmek islemeýärler. 1888-nji ýylyň Baş Konferensiýasynyň mejlisiniň netijesi şeýle bir gozgalaňly boldy welin, Uayt uýsi gitmegi ýüregine düwdi, emma onuň perişdelik ýolbeledçisi oňa galmalydygyny we Kora, Datan hem-de Abiramyň gozgalaňynyň deňme-deň taryhyny ýazga geçirmelidigini buýurdy. Gadymy adamlaryň gozgalaňy netije boldy, onuň sebäbi bolsa 1856-njy ýylda “ýedi wagt” baradaky artdyrylan ýagtylyk bilen gelen Laodikiýa habarynyň ret edilmegi bolupdy; bu bolsa 1863-nji ýylda esaslara garşy gozgalaňa çenli güýçlenip, soňra ilki Mukaddes Kitaba, ondan soň bolsa Pygamberlik Ruhuna hujüme, şeýle hem Kelloggyň spiritizminiň girizilmegine getirdi.

Elbetde, gadymy erkekleriň taryhçylary taryhyň dowamynda pitne bilen baglanyşykly hakykatlaryň üstüni hapalar, döp-dessurlar, adatlar we rowaýat tabaklary bilen örtdüler, çünki şeýle pitnä gatnaşýanlar hemişe subutnamalary gizlemäge synanyşýarlar.

Rebbe maslahatlaryny Rebden çuň gizlemäge çalyşýanlaryň, işleri garaňkylykda bolup: «Bizi kim görýär? Bizi kim tanaýar?» diýýänleriň halyna waý! Işaya 25:19.

Işanyň bu aýatda ýüzlenýän adamlary onuň “Iýerusalimdäki bu halka hökümdarlyk edýän masgaralaýjy adamlar” diýip kesgitleýän adamlarydyr we olar Ezekeiliň sekizinji babynda halkyň goragçylary bolmaly bolan şol gadymy adamlaryň özleridir. Ezekeiliň şaýatlygynda, Adventizmiň ikinji neslini alamatlandyrýan ikinji ýigrençli zatda, olar Işanyň masgaralaýjy adamlarynyň soraýan soraglaryna şeýle jogap berýärler: “sebäbi olar: Reb bizi görýän däldir; Reb ýeri terk etdi diýýärler” (Ezekiel 8:12).

1888-nji ýylda gozgalaňa alyp baran we şol ýylda ýüze çykan pitnäniň hakykatyny örtbas etmäge synanyşýan şol taryhy täzedan ýazýanlara garşy “Waý” diýlip ygylan edilýär.

Biz bu gözlegimizi indiki makalada dowam etdireris.

Men size Minneapolisdaky ýygnaklar babatda size gürlmelidirin. Men bir wagtlar, agalyk eden güýçli garşylyk ruhuny görüp hem duýup, ýygnagy terk etmegi karar edipdim. Men Morrison doganyň we Nikola doganyň üstünde dolandyryjy güýç bilen täsir eden ruhy bir pursat hem ykrar edip bilmedim. Men siziň nähili ruhuň täsiri astyndadygyňyzy bir pursat hem sorag astyna goýup bilemok. Elbetde, ol Hudaýyň Ruhy däl; we siz bu aldawa dowam etmezligiňiz üçin, men indi size ýazýaryn.

“Men Minneapolisda mundan beýläk galmazlyk kararyna gelenimden soňky gije, düýşdemi ýa-da gijeki görnüşdemi — takyk aýdyp bilemok — boýy uzyn, görki buýrukly bir şahs maňa habary getirdi we maňa özümiň wezipesimiň başynda durmagymyň Hudaýyň erki bolandygyny, hem-de Hudaýyň Özüniň maňa kömekçi bolup, maňa berjek sözlerini aýtmagym üçin meni goldajakdygyny mälim etdi. Ol şeýle diýdi: ‘Bu iş üçin Reb seni turuzdy. Onuň ebedi gollary seniň astyndadyr. Bu ýygnakdan ýaşaaýyş ýa-da ölüm üçin kararlar çykarylar; ýöne hiç kimiň hökman heläk bolmagy gerek diýildigi däl, eýsem ruhy tekepbirlik we öz-özüne ynam gapyny ýapar, şonuň netijesinde Isa we Onuň Mukaddes Ruhunyň güýji kabul edilmez. Olar aldanmadan çykmak, toba etmek, günälerini boýun almak, Mesihe gelmek we Onuň tarapyndan şypa tapmaklary üçin ýene bir mümkinçilige eýe bolarlar.’”

"Ol maňa: «Meniň yzymdan gel» diýdi. Men ýolbeledçimiň yzyndan bardym, ol meni doganlaryň ýaşaaýan dürli öýlerine eltdi we şeýle diýdi: «Bu ýerde aýdylýan sözleri diňläň, çünki olar ýazgylar kitabynda ýazylandyr; we bu sözler ýokardan inýän paýhas ruhuna görä däl-de, ýokardan inmeýän, eýsem aşakdan bolan ruha görä bu işde gatnaşýanlaryň hemmesiniň üstüne ýazgaryjy güýç bolar.»"

Men aýdylan sözleri diňledim; olary aýdanlaryň her birini utandymaly sözlerdi olar. Birinden beýlekisine kinaýaly bellikler aýdylyp, öz doganlary A. T. Jonesy, E. J. Waggoneri, Willie C. Whitey hem-de meni masgaralaýardylar. Meniň ýagdaýym we edýän işim, öz janlaryny Hudaýyň önünde peseldip, öz ýüreklerini tertibe salmak işi bilen meşgul bolmaly bolanlar tarapyndan erkin teswirlenýärdi. Hakykatda hiç hili esasy bolmadyk, öz doganlary we olaryň işi baradaky hyýaly nädogrulyklar hem-de hyýaly sözler üstünde gaýtalap oýlanmakda, şeýle hem şübhe, sorag we imansyzlyk netijesinde acy sözleri şübhelilik bilen aýdyp we ýazyp durmakda, edil bir jadylaýjy özüne çekijilik bar ýalydy.

Ýol görkeziji maňa şeýle diýdi: «Bu zat Isanyň Mesihine garşy hökmünde kitaplarda ýazylygydyr. Bu ruh Mesihniň, ýagny hakykatyň Ruhy bilen sazlaşyp bilmez. Olar garşylyk ruhundan serhoş bolupdyrlar; we olaryň sözlerine ýa-da hereketlerine haýsy ruhuň höküm edýändigini serhoş adamyň özüne haýsy ruhuň erk edýändigini bilşiçe-de bilmeýärler. Bu günä aýratyn derejede Hudaýa garşy edilen kemsitmedir. Bu ruh hakykatyň we dogrulygyň Ruhuna, dünýäniň Halasgäri bolan Mesih barada şübhelilenmek, tankyt etmek we Onuň üstünden ıçalyçylyk etmek üçin birleşik döreden ýehudylary herekete getiren ruhuň meňzeşligi näçe az bolsa, şonça-da meňzemeýär.»

Gollanmaçym tarapyndan maňa, sözlere itergi beren ruhy aýan eden, Mesihsiz gürrüňe, köpçüligiň bidüzgün gürrüňine şaýat bolnandygy aýdyldy. Olar öz otaglaryna girenlerinde, özleri bilen birlikde ýaman perişdeler hem geldi, çünki olar Mesihniň Ruhuna gapyny ýapdylar we Onuň sesine gulak asmak islemediler. Ruhy Hudaýyň önünde peseltmek bolmady.

Doganyň sesi seýrek eşidilýärdi, emma tankyt, ulaldylan beýannamalar, çaklamalar we gümanlar, görüplik, gabanjaňlyk, ýaman şübhe, ýalan aýyplamalar giňden ýaýrapdy. Eger olaryň gözleri açylan bolsady, olar özlelerini howsala saljak zady — ýaman perişdeleriň şatlyk bilen begenýändigini — görerdiler. Şeýle hem olar her sözi eşiden we bu sözleriň ählisini asman kitaplaryna ýazyp goýan bir Gözegçini hem görerdiler.

“Şondan soň maňa habar berildi welin, şu wagtda doktrinal meseleler boýunça garaýyşlar, näniň hakykatdygy barada haýsydyr bir karar bermek ýa-da adalatly derňew ruhuna garaşmak peýdasyz bolar; sebäbi olar, ýehudylaryň edişi ýaly, ozal kabul eden islendik nokady ýa-da garaýyşy hiç hili üýtgetmäge ýol bermezlik üçin birleşik ylalaşygy döredipdiler. Maňa Ýolbaşçym tarapyndan köp zat aýdyldy, ýöne olary ýazmaga maňa ygtyýar berilmedi. Men özümi gaýgy we hasrat ruhunda, şol bir wagtda-da ýygnagyň ahyryna çenli borç wezipämdäki ýerimde berk durmaga hem-de soňra Hudaýyň Ruhunyň maňa nädip hereket etmelidigimi we haýsy ýoly tutmalydygymy görkezjek görkezmelerine garaşmaga berk tutanýerlilik ruhunda düşegimde oturan ýagdaýda tapdym.” The 1888 Materials, 277, 278.